

Första Söndagen efter Epifanía

Predikan i S:t Nikolaus, Nordisk-katolska kyrkan i Karlskrona, A.D. 2014-2015
Fr. Franciskus Urban

Första Söndagen efter Epifanía

Herren kommer till sitt tempel – Jesu återfinnande i templet

1 Kung. 8:6-13; Rom. 12:1-5; Luk. 2:42-52 - Ps. 100

I tisdags, på dagen för Herrens Epifanía, pratade vi om att skapelsen blöder; om att människan inte är hel och hur världen formligen skriker efter hållbara fundament och bärande väggar. Vi pratade om att det tak som byggs utan fast grund inte håller utan bara blir ett bländverk och att reparationer – då taket läcker – stannar vid att vara kosmetiska.¹

Dagen efter skakas världen av ännu ett vansinnesdåd. Denna gång i Paris. Och vi ställer oss, på nytt, frågan: vad är det som händer? Hjärtat krossas och man begriper ingenting. Varat fylls med sorg samtidigt som det väcks en längtan efter att aktivt agera.

Samma dag satt jag vid sängkanten hos en medmänniska som säger ”jag är rädd; jag är så fruktansvärt rädd!” Och den stunden ger, i det lilla, en bild av vad det är som händer i det större perspektivet, nämligen att människan av idag – och i synnerhet den sekulariserade – känner sig ensam, vilsen och rädd. För hon saknar fundament.

Vad är det som händer? Något fattas oss, men vad?

Hur skall vi kunna begripa vad det är vi saknar, då inte ens Maria begrep vad som hände? I Evangeliet idag hör vi om hur Jesus blir kvar i templet efter högtiden och hur hans mor och far, inte förrän efter en hel dag, förstod att han inte var med på vägen hem. De gick tillbaka och letade. De var oroliga och bestörta då de fann honom sittande bland de lärde – och undervisade.

”Då sade han till dem: ”Varför har ni letat efter mig? Visste ni inte att jag måste vara hos min Far?” Men de förstod inte vad det var han sade till dem.”²

Här har vi Maria – Gudaföderskan – som drygt tolv år tidigare hälsades av Gabriel, Guds ängel, som meddelade att hon skall bli havande med ett gossebarn utan att ha varit nära en man; en ängel som sade ”Var inte rädd!”³ Här står en kvinna som under sin graviditet, vid ett besök hos sin släkting Elisabeth, utbrast i lovsång och sjöng: ”den mäktige har gjort stora ting med mig”⁴; inte ens hon förstår vad det är Jesus menar då han säger att han måste vara hos sin Fader.

Hur skall då *vi* förstå?

I det perspektivet är det inte svårt att begripa hur människan är så snar att söka tröst och förklaringar – ja till och med frihet – i världsliga strukturer och mänsklig makt.

¹ Ur predikan på Epifanía: <http://www.stnikolaus.se/resurser/predikningar.html>

² Luk 2:49-50

³ Luk. 1:30

⁴ Luk. 1:49

Första Söndagen efter Epifanía

Predikan i S:t Nikolaus, Nordisk-katolska kyrkan i Karlskrona, A.D. 2014-2015
Fr. Franciskus Urban

I Evangeliet hör vi sedan något som kan tyckas märkligt: Jesus följde med Maria och Josef ”ner till Nasaret och underordnade sig dem. Hans mor bevarade allt detta i sitt hjärta. Och Jesus växte i vishet, ålder och välbehag inför Gud och människor.”⁵

Kan inte det låta en aning motsägelsefullt, att Jesus; Guds Son, lämnar sin Faders hus för att följa med till, och underordna sig, den jordiska familjen? Men faktum är att här döljer sig svaret på vår egen samtids problem, nämligen avsaknaden av fundament.

Var och en av oss är skapad till Guds avbild. Den högsta uppgift vi har är att också nå likhet med Gud, d v s bli gudomliggjorda. Detta förutsätter att vi söker Gud, vår himmelske Fader, och odlar relationen med honom. Jesus uttryckte det i templet; han sade ”Visste ni inte att jag måste vara hos min Far?”⁶

För Jesus var detta självklart och naturligt. Likaså är det för varje människa, om inte självklart, så i alla fall naturligt, att söka Gud. För Jesus, som är Guds Son, var relationen redan etablerad och levande. Han, som är Sanningen, kunde inte gå vilse. Han ville vara nära Fadern, precis som vi. Men för oss andra är det mycket som kan gå fel på vägen.

Var och en av oss måste finna en personlig relation med Gud. Men det finns fallor på vägen; irrläror och krafter som vill att vi hellre tillber avgudar. Därför behöver vi stöd i vårt sökande efter Gud. Vi behöver vägledning. Vi behöver sammanhang. Vi behöver en familj. Vi behöver ta emot nåden genom mysterierna – sakramenten. Och var ges vi trygghet och förutsättningar i livet om inte hos vår Moder.

Kyrkan är vår Moder. Jesus följde med och underordnade sig sin moder för att ge oss människor ett exempel. Han visade vägen. Vi har att följa. Utan en Moder kan vi inte ha någon Fader.

Systrar och bröder! Vi förstår inte allt. Och i de stunder då världen skakar är det så enkelt att söka tröst och svar i det världsliga. Det är så enkelt att reagera på rädsla. Men den kamp vi har att utkämpa vinnas inte med hat – för med hatet som drivkraft har vi redan förlorat.

Den helige aposteln Paulus uppmanar oss i dagens epistel ”vid Guds barmhärtighet, att frambära era kroppar som ett levande och heligt offer som behagar Gud – er andliga gudstjänst. Och anpassa er inte efter den här världen, utan låt er förvandlas genom förnyelsen av ert sinne så att ni kan pröva vad som är Guds vilja: det som är gott och fullkomligt och behagar honom.”⁷

Det är när vi inte har fast mark att stå på; då vi saknar väggar som skydd mot ondska och irrläror, vi är som mest sårbara. Det är när vi upplever räddningen som väldigt långt borta som vi faller för frestelsen att, i högmod, tro att vi kan ta och vinna striden av egen kraft.

⁵ Luk. 2:51-52

⁶ Luk. 2:49

⁷ Rom 12:1-2

Första Söndagen efter Epifanía

Predikan i S:t Nikolaus, Nordisk-katolska kyrkan i Karlskrona, A.D. 2014-2015
Fr. Franciskus Urban

Men räddningen är inte långt borta. Herren säger, genom sin profet Jesaja: ”Var inte rädd, jag är med dig. Ängslas inte, jag är din Gud. Jag ger dig styrka och hjälper dig, stöder och räddar dig med min hand.”⁸

Tänk, för att återvända till stunden vid sängkanten, om fler kunde erkänna sin rädsla, oavsett vad det är man står inför. Orden ”jag är så fruktansvärt rädd” rymmer hela världens böner; de är ett rop på hjälp. Och till den som ropar högt till Herren, skall Han svara från sitt heliga berg.⁹ I bönen öppnas dörren till Gud. Det är när bönen om hjälp uttalas som man också är beredd att lyssna.

*Då världen den skakar finns fast grund och tröst,
i tider av rädsla, räddningens röst:
Var inte rädda, nej ängslas ej mer
min hjälpande Ande jag sände till er*

⁸ Jes. 41:10

⁹ Jfr Ps. 3:4